

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนหรือองค์การตามกฎหมายเฉพาะเพิ่มขึ้นจากภาษีสรรพสามิต
และการคืนเงินภาษีที่เก็บเพิ่มเพื่อราชการส่วนท้องถิ่น

กรมสรรพสามิตได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๖๐๓/๒๓๘๐๑ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า

กรมสรรพสามิตมีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีและเงินตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

๑. พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ และพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ บัญญัติให้จัดเก็บภาษีสุราจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีสำหรับสินค้าสุรา และจัดเก็บค่าแสตมป์ยาสูบ (ภาษียาสูบ) จากผู้มีหน้าที่เสียภาษีสำหรับสินค้ายาสูบ และพระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสุรา พ.ศ. ๒๕๒๗ บัญญัติให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา เสียภาษีสุราเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ของภาษี และให้เจ้าหน้าที่ส่งมอบเงินภาษีที่เก็บเพิ่มขึ้นนั้นให้กระทรวงมหาดไทยเพื่อจัดสรรให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่น

๒. พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๔ บัญญัติให้กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ มีอำนาจจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ในอัตราร้อยละ ๒ ของภาษีที่เก็บจากสุราและยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ทั้งนี้ ในการจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนดังกล่าวจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีสุรา กรมสรรพสามิตจะดำเนินการเรียกเก็บเพิ่มขึ้นจากเงินภาษีสุราตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ เท่านั้น ไม่ได้นำเงินภาษีที่เก็บเพิ่มขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสุรา พ.ศ. ๒๕๒๗ มารวมเป็นฐานในการคำนวณด้วย

๓. พระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยมีอำนาจจัดเก็บเงินบำรุงองค์การจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ในอัตราร้อยละ ๑.๕ ของภาษีที่เก็บจากสุราและยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ทั้งนี้ ในการจัดเก็บเงินบำรุงองค์การดังกล่าวจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีสุรา กรมสรรพสามิตจะดำเนินการเรียกเก็บเพิ่มขึ้นจากเงินภาษีสุราตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ เท่านั้น ไม่ได้นำเงินภาษีที่เก็บเพิ่มขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสุรา พ.ศ. ๒๕๒๗ มารวมเป็นฐานในการคำนวณด้วย

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๓/๓๕๑ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๔. พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ บัญญัติให้กองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติมีอำนาจจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ในอัตราร้อยละ ๒ ของภาษีที่เก็บจากสุราและยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ทั้งนี้ ในการจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนดังกล่าวจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีสุรา กรมสรรพสามิตจะดำเนินการเรียกเก็บเพิ่มขึ้นจากเงินภาษีสุราตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ เท่านั้น ไม่ได้นำเงินภาษีที่เก็บเพิ่มขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสุรา พ.ศ. ๒๕๒๗ มารวมเป็นฐานในการคำนวณด้วย

๕. พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้ยกเลิกพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ พระราชบัญญัติไฟ พุทธศักราช ๒๔๘๖ พระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ และพระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสุรา พ.ศ. ๒๕๒๗ และบัญญัติให้จัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากสินค้าสุราและสินค้ายาสูบซึ่งเป็นสินค้าที่ระบุไว้ในบัญชีพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตท้ายพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ นอกจากนี้ ได้บัญญัติให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมีหน้าที่เสียภาษีเพิ่มขึ้นเพื่อราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับสินค้าหรือบริการ ตามอัตราที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของภาษี และบทบัญญัติมาตรา ๒๑๑ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้บรรดากฎหมายใดที่อ้างถึงกฎหมายว่าด้วยสุรา กฎหมายว่าด้วยยาสูบ และกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสุรา ให้ถือว่าบทกฎหมายนั้นอ้างถึงพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ยังมีบทบัญญัติต่าง ๆ เกี่ยวกับการขออนุญาตและการคืนภาษีสรรพสามิตด้วย

กรมสรรพสามิตพิจารณาแล้วขอเรียนว่า การจัดเก็บภาษีสุราตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ และการจัดเก็บภาษีสุราเพิ่มขึ้นเพื่อจัดสรรให้ราชการส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสุรา พ.ศ. ๒๕๒๗ ที่ผ่านมาเป็นการจัดเก็บโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายคนละฉบับ อีกทั้งพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๔ พระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ บัญญัติให้จัดเก็บเงินบำรุงกองทุนหรือเงินบำรุงองค์การจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ โดยมีฐานในการคำนวณจากภาษีที่เก็บจากสุราและยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ดังนั้น การจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนหรือเงินบำรุงองค์การดังกล่าวจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีสุรา จึงมีความชัดเจนว่า ต้องจัดเก็บโดยมีฐานในการคำนวณจากภาษีสุราที่เก็บจากสินค้าสุราตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ เท่านั้น ไม่นำภาษีสุราที่เก็บเพิ่มขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสุรา พ.ศ. ๒๕๒๗ มารวมเป็นฐานในการคำนวณด้วย สำหรับการจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนหรือเงินบำรุงองค์การจากผู้มีหน้าที่เสียภาษียาสูบ ก็จัดเก็บโดยมีฐานในการคำนวณจากภาษียาสูบที่เก็บจากสินค้ายาสูบตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ เท่านั้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งจะใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๐ ได้ยกเลิกพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ และพระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสุรา พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้จัดเก็บภาษี

สรรพสามิตจากสินค้าสุราและสินค้ายาสูบซึ่งเป็นสินค้าที่ระบุไว้ในบัญชีพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตท้ายพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนั้น การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากสินค้าสุราซึ่งเป็นการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตโดยแท้ กับการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้นจากสินค้าสุราเพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่น จึงเป็นการจัดเก็บภาษีภายใต้กฎหมายฉบับเดียวกัน นอกจากนี้ บทกฎหมายดังกล่าวจะมีผลให้มีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากสินค้ายาสูบซึ่งเป็นการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตโดยแท้ และภาษีที่เก็บเพิ่มจากสินค้ายาสูบเพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นด้วย อันเป็นการจัดเก็บภาษีจากสินค้ายาสูบภายใต้กฎหมายฉบับเดียวกันเช่นกัน

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตและการจัดเก็บเงินบำรุงตามกฎหมายเฉพาะต่าง ๆ เป็นไปโดยถูกต้อง ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ กรมสรรพสามิตจึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นปัญหาข้อกฎหมาย ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เมื่อพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้แล้ว การจัดเก็บเงินบำรุงต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๔ พระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ ต้องจัดเก็บโดยมีฐานในการคำนวณจากภาษีสรรพสามิตสำหรับสินค้าสุราและสินค้ายาสูบซึ่งเป็นภาษีสรรพสามิตโดยแท้ที่นำส่งเป็นรายได้แผ่นดินร่วมกับภาษีสำหรับสินค้าสุราและสินค้ายาสูบที่เก็บเพิ่มเพื่อราชการส่วนท้องถิ่น อันจะทำให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมีการชำระเงินบำรุงดังกล่าวเพิ่มขึ้นจากเดิมก่อนวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๐ หรือต้องจัดเก็บโดยมีฐานในการคำนวณจากภาษีสรรพสามิตโดยแท้ที่นำส่งเป็นรายได้แผ่นดินเท่านั้น ซึ่งเป็นหลักการเดียวกับหลักการจัดเก็บเงินบำรุงดังกล่าวก่อนวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๐

ประเด็นที่สอง กรณีที่มีการคืนภาษีสรรพสามิตตามบทบัญญัติต่าง ๆ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ นั้น จะต้องคืนภาษีที่เก็บเพิ่มเพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นด้วยหรือไม่ หากต้องคืนเงินภาษีที่เก็บเพิ่มนั้นด้วย การคืนเงินภาษีนั้นต้องอ้างอิงหรืออาศัยอำนาจตามกฎหมายใด และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นผู้มีส่วนจกเงินภาษีนั้นหรือไม่ หากไม่ได้เป็นผู้มีส่วนจกเงินภาษีดังกล่าว เจ้าหน้าที่ใดเป็นผู้มีส่วนจกเงินภาษีนั้นและต้องอาศัยอำนาจตามกฎหมายใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมสรรพสามิตโดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมสรรพสามิต) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า เดิมก่อนที่พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ จะมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๐ การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตที่เรียกเก็บจากสินค้าและบริการ พระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตที่จะเรียกเก็บ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากสินค้าสุรา พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๔

มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากสินค้ายาสูบ พระราชบัญญัติไฟ พุทธศักราช ๒๔๘๖ มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากสินค้าไฟ พระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตเสียภาษีสรรพสามิตเพิ่มขึ้นเพื่อราชการส่วนท้องถิ่น และพระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสุรา พ.ศ. ๒๕๒๗ มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา เสียภาษีสุราเพิ่มขึ้นเพื่อราชการส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๔^๑ พระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑^๒ และพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘^๓ ได้บัญญัติให้กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย และกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ตามลำดับ มีอำนาจจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนหรือองค์การจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ในอัตราร้อยละตามที่กำหนดในกฎหมายแต่ละฉบับของภาษีที่เก็บจากสินค้าสุราและยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ จะเห็นได้ว่าในการจัดเก็บเงินบำรุงดังกล่าวนี้ ได้กำหนดไว้ในกฎหมายเฉพาะทั้งสามฉบับดังกล่าวอย่างชัดเจนว่าเป็นการจัดเก็บจากสินค้าสุราและยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบเท่านั้น ดังนั้น ในการจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนหรือองค์การตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพฯ พระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยฯ และพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทยฯ จึงมีฐานในการจัดเก็บจากสินค้าสุราและยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบเท่านั้น ไม่รวมถึงกรณีการจัดเก็บภาษีสุราเพิ่มขึ้นเพื่อจัดสรรให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสุรา พ.ศ. ๒๕๒๗ แต่อย่างใด

มาตรา ๑๑ ให้กองทุนมีอำนาจจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ในอัตราร้อยละสองของภาษีที่เก็บจากสุราและยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๑๒ ให้องค์การมีอำนาจจัดเก็บเงินบำรุงองค์การจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ในอัตราร้อยละหนึ่งจุดห้าของภาษีที่เก็บจากสุราและยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ และจัดสรรให้เป็นรายได้ขององค์การ โดยให้มีรายได้สูงสุดปีงบประมาณละไม่เกินสองพันล้านบาท และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจในการปรับเพิ่มรายได้สูงสุดตามมาตรานี้ทุกสามปี เพื่อให้องค์การมีรายได้เพียงพอต่อการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ โดยให้พิจารณาถึงอัตราเงินเฟ้อของปีที่ผ่านมาประกอบกับขอบเขตการดำเนินงานขององค์การที่เปลี่ยนแปลงไปและผลการประเมินการดำเนินงานขององค์การตามมาตรา ๕๐

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๓๗ ให้กองทุนมีอำนาจจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ในอัตราร้อยละสองของภาษีที่เก็บจากสุราและยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ

ฯลฯ

ฯลฯ

พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้ยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิต อันรวมถึงพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ และพระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสุรา พ.ศ. ๒๕๒๗ โดยได้นำบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตมารวมไว้เป็นกฎหมายฉบับเดียวกัน ซึ่งรวมถึงการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้นเพื่อราชการส่วนท้องถิ่นที่มีการกำหนดไว้ในมาตรา ๑๕๐^๕ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ด้วย และมาตรา ๒๑๑^๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้บรรดากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีได้อ้างถึงกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยสุรา กฎหมายว่าด้วยยาสูบ กฎหมายว่าด้วยไฟ กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสรรพสามิต และกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสุรา ให้ถือว่าบทกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีนั้นอ้างถึงพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยผลของบทเฉพาะกาลดังกล่าว ในการจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนหรือองค์การตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพฯ พระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยฯ และพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทยฯ จากผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ จึงต้องจัดเก็บจากสินค้าสุราและยาสูบตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ สำหรับในประเด็นตามข้อหาหรือของกรมสรรพสามิตที่ว่า การจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนหรือองค์การดังกล่าวต้องใช้ฐานในการคำนวณจากภาษีสรรพสามิตสำหรับสินค้าสุราและยาสูบซึ่งเป็นภาษีสรรพสามิต รวมกับภาษีสำหรับสินค้าสุราและยาสูบที่เก็บเพิ่มเพื่อราชการส่วนท้องถิ่น หรือต้องจัดเก็บโดยมีฐานในการคำนวณจากภาษีสรรพสามิตเท่านั้น นั้น เมื่อพิจารณานิยามคำว่า “ภาษี”^๖ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้หมายความถึงภาษีสรรพสามิตที่เรียกเก็บจากสินค้าและบริการตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งในการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้นเพื่อราชการส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๕๐ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นการจัดเก็บภาษีที่เรียกเก็บเพิ่มจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตเพื่อราชการส่วนท้องถิ่น และสำหรับการจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนหรือองค์การตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพฯ พระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยฯ และพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทยฯ เป็นการจัดเก็บโดยใช้ภาษีที่เรียกเก็บจากสินค้าและบริการเป็นฐาน

“มาตรา ๑๕๐ ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามพระราชบัญญัตินี้มีหน้าที่เสียภาษีเพิ่มขึ้นเพื่อราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับสินค้าหรือบริการ ตามอัตราที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่เกินร้อยละสิบของภาษี

ภาษีที่จะต้องเสียเพิ่มขึ้นตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีเศษของหนึ่งสตางค์ให้ปัดทิ้ง

“มาตรา ๒๑๑ บรรดากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีได้อ้างถึงกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยสุรา กฎหมายว่าด้วยยาสูบ กฎหมายว่าด้วยไฟ กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสรรพสามิต และกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสุรา ให้ถือว่าบทกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีนั้นอ้างถึงพระราชบัญญัตินี้

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ภาษี” หมายความว่า ภาษีสรรพสามิตที่เรียกเก็บจากสินค้าและบริการตามพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

ในการคำนวณเช่นเดียวกัน ดังนั้น ในการจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนหรือองค์การตามพระราชบัญญัติ กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะ แห่งประเทศไทยฯ และพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทยฯ จึงต้องใช้ฐานในการคำนวณ จากภาษีสรรพสามิตสำหรับสินค้าสุราและยาสูบเท่านั้น ซึ่งเป็นหลักการเดิมในการจัดเก็บเงินบำรุง ที่เคยจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบก่อนวันที่พระราชบัญญัติ ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ จะมีผลใช้บังคับ

ประเด็นที่สอง เห็นว่า พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้บัญญัติ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ซึ่งรวมถึงในกรณีการยกเว้น การลดหย่อน การลดอัตรา และการคืนภาษีด้วย โดยในส่วนของกรณีการคืนภาษีมีการบัญญัติไว้ในหลาย กรณี เช่น กรณีสินค้าเสียหายหรือเสื่อมคุณภาพจนใช้การไม่ได้^๑ หรือกรณีมีการเสียภาษีโดยไม่มี หน้าที่ต้องเสีย หรือเสียเกินกว่าที่ควรต้องเสีย^๒ เป็นต้น ซึ่งในการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้นเพื่อราชการ ส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๕๐^๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตฯ นั้น เป็นการจัดเก็บภาษี ที่เรียกเก็บเพิ่มจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตสำหรับสินค้าหรือบริการตามอัตราที่จะกำหนด ในพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่เกินร้อยละสิบของภาษี ดังนั้น หากมีกรณีที่จำเป็นต้องคืนเงินภาษีสรรพสามิต ซึ่งใช้เป็นฐานในการเรียกเก็บภาษีเพิ่มเพื่อราชการส่วนท้องถิ่นแล้ว ย่อมทำให้ภาษีในส่วนที่มีการ เก็บเพิ่มเพื่อราชการส่วนท้องถิ่นมีการเก็บเกินกว่าที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีจะต้องเสียด้วยเช่นกัน กรณีจึงต้องคืนเงินในส่วนที่จัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้นเพื่อราชการส่วนท้องถิ่นที่มีการเก็บเกินดังกล่าวด้วย โดยเป็นอำนาจของกรมสรรพสามิตที่จะดำเนินการตามที่พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้บัญญัติไว้สำหรับการคืนเงินภาษีในแต่ละกรณี

(นายดิศทัต โทตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๖๐

“มาตรา ๑๑๐ ให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมหรือนำเข้ามีสิทธิขอคืนภาษีที่ได้เสียไว้แล้วสำหรับ สินค้าที่พิสูจน์ได้ว่าเสียหายหรือเสื่อมคุณภาพจนใช้การไม่ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

“มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดเสียภาษีโดยไม่มีหน้าที่ต้องเสีย หรือเสียเกินกว่าที่ควรต้องเสีย และการเสีย ภาษินั้นไม่ใช่เป็นการเสียภาษีตามการประเมินของพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินคืน

การขอรับเงินคืนให้ยื่นคำร้องต่ออธิบดีภายในสามปีนับแต่วันชำระภาษี ในการนี้ ให้ผู้ยื่น คำร้องส่งเอกสารหลักฐาน หรือคำชี้แจงใด ๆ ประกอบคำร้องด้วย เมื่ออธิบดีเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิได้รับเงินคืน ให้คืนเงินภาษีให้แล้วเสร็จภายในสามปีนับแต่วันที่ตรวจสอบแล้วเสร็จ

ในกรณีที่อธิบดีพิจารณาเห็นสมควร จะส่งคืนเงินให้แก่ผู้เสียภาษีตามวรรคหนึ่ง โดยไม่ต้องมี คำร้องก็ได้ แต่ต้องส่งคืนภายในเวลาสามปีนับแต่วันชำระภาษี

“โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น